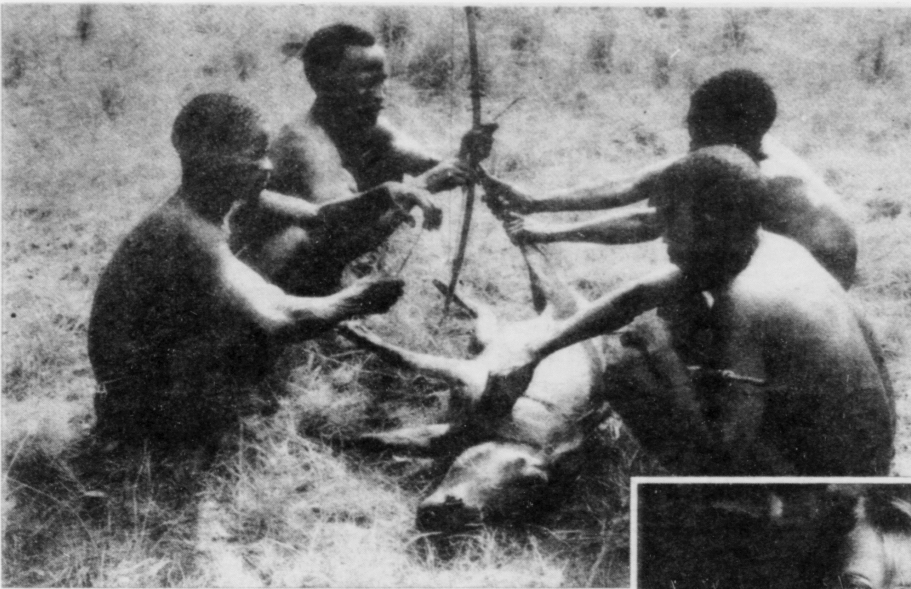

Java-maðurinn og Peking-maðurinn verða hildnir at vera bert deyðar greinar á familjutrænum hjá mannaættinni. Neanderthals-maðurinn hefur av nógvum paleontologum verið mettur sum ættarfaðirinn til upprunalígu europeisku fólkasleglín.

Tað DNA, sum visindamennirnir hava nýtt í kanningunum, er ikki DNA í kyknukjarnanum, sum ræður fyri teimum flestu fysisku tættunum hjá einstaklinginum. Hetta DNA er úr einari deild í kyknuni uttan fyri kjarnan, sum nevnist mitochondrion. Í hesi deild verður næstan øll orkan myndað, sum er neyðug fyri at halda kyknuni á lívi. Visindamennirnir varnaðust ikki fyrr enn í sjeytiárunum, at ílegur vóru í mitochondrion.

Seint í sjeytiárunum varnaðust teir, at mitochondrial DNA hevur alstóran týðning fyri biologiska »ættargransking«, tí tað arvast bert frá móðurni, og er ikki blandingur av ílegum frá báðum foreldrunum sum DNA-kjarnan. Tað einasta, ið kann broyta mitochondrial DNA eru úrbregði (mutationir). Tá visindamenn byrjaðu at granska úrbregðini, søu teir, at tað var næstan ongin genetiskur munur millum tær

ymisku rasurnar og fólkasleglín. Stoneking sigur: »Vit eru eitt ungt djóraslag og vit eru sínámillum nóg nærri í ætt enn næstan øll onnur rygg- og súgdjórsløg«.

Hetta kann tykja seg, ið, tí øll varnast tann týðuliga munin í fysiskari útsjón millum fólkasleglín. Men sannroyndin er tann, at hesin munurin umboðar yvirhøvur lítilsverdar broytingar, sum næstan altíð eru treytaðar av umhvørvinum ella fysisku umstøðunum.

Húðarlitur er t.d. ein smærri tillagan til veðurlagið — svartur í Afrika til at verja móti sólini, hvitur í Europa til at sugva í seg ultraviolettar strálur frá sólini, sum hjálpar við framleiðslu av D-vitamiini. Visindamennirnir hava staðfest at húðarliturin kann broytast bert yvir nøkur túsund ár. Um eitt nú veðurlagið í Europa broytist og verður heitari, sum øll útlit eru til, kundi tað teoretiskt endað við at allir europear verða svartir eftir 3-4000 ár. Tær biologiskur broytingar, sum hava veruligan týðning, eitt nú broytingar í heilanum, taka hinvegin fleiri hundræð túsund ár.

DNA í teimum eftirburðum, ið vóru kannaðir, benda á, at tað er bert eitt familjutræ fyri alla

mannaættina og at tað er upprunnið í Afrika. Hesi DNA vóru av tvínnanda slagi, annað varð bert funnið í nøkrum børnum av afrikanskum uppruna, hitt varð funnið í øllum øðrum menniskjum. Innan afrikansku bólkarnar var stórri fjølbroytni, ið týðir uppá, at úrbregðini hava havt longri tíð at menna seg og sostatt, at tann afrikanska greinin av familjutrænum var tann longsta.

Øll DNA hjá børnunum, ið vóru granskað, kunnu fæst aftur til eina kvinnu. Hetta skuldi ikki undrað statistikkarar, ið kenna til lyndið hjá genetiska arvinum. »Vit eru visir í, at talan má vera um eina móður«, sigur Wilson. »Eg eri eitt sindur

bangin fyri at nevna hana Evu, tí nógva halda tá at tað bert hava verið tvey fólk í hennara ættarliði. Tað hava vit ongantíð sagt. Vit siga hinvegin, at talið av fólki í hesum ættarliði var ókent, kanska rættiliga stórt, kanska bert nokkur túsund«.

Nógvar av hesum kvinnum eru helst eisini ættarmóður okkara, tí kjarnaílegurnar fóru til synir og dætur og endiliga til okkara. Men onkuntíð eru mitochondrial genini hjá hesum kvinnum horvin, tí avkomini hjá teimum áttu ikki dætur og tí varð mitochondrial DNA ikki flutt víðari. Við fyrst egnabrá kann tykja seg ótrúligt, at bert ein kvinna er upprunin til øll

mitochondrial DNA, men visindamennirnir siga, at hetta er eitt væl grundað úrslit av sannlíkindalógini.

Vit kunnu í hesum sambandi hugsa okkum familjun, sum, á sama hátt sum mitochondrial DNA, flytast millum ættarliðini bert við øðrum kyninum — í hesum føri manninum. Um sonurin giftir seg og eigur tvey børn eru møguleikarnir 1:4 at hann eigur tær dætur. Tað er eisini møgulegt at hann ongin børn eigur. Endiliga hendir tað, at ættarliðið verður uttan mansarvingar og familjunavnið hvørur. Ættir

doyggja alla tíðina, sum vit vita. Aftaná 20 ættarlið er statistiskt sannlíkt, at bert 90 av 100 upprunalígu ættanøvnum eru horvin.

Sum dømi kunnu nevast Pitcairn oyggjarnar í Kyrrahavinum, sum vóru byggar av 13 tahitiskum kvinnum og 6 bretskum sjómönnum, sum gjørdur uppreistur umborð á Bounty. Eftir sjey ættarlið var helvtn av upprunanøvnum horvin. Var oyggin fullkomiliga avbyrgd, hevði úrslitið verið, at øll á oynni høvdu sama eftirnavn. Ein vitjandi á Pitcairn vildi hildið, at allir innbyggjararnir vóru avkom frá einum manni, einum pitcairnskum Adam.

Tí má talan hava verið

um eina mitochondriala Evu, og enn tá antropologar mótmæla hesum ikki. Tað, sum loypti hvøkk á teir, var at hon var so nógva yngri enn teir hildu.

Nógvir paleontologar og antropologar eru ikki samdir við niðurstøðuna um at Evu-avkomini so líðandi trókaðu øll onnur burtur. Teir benda eisini á, at ongir fossilar eru funnir, ið kunnu staðfesta hesa læru. Milford Wolpoff, biologur á lærda háskulanum í Michigan, heldur, at Eva livdi fyri næstan 1 mió. árum síðani. Hann sigur: »Av genetiska próvtilfarinum at døma spjaddust avkomini hjá Evu frá Afrika og tær vóru ikki innlimað í lokalu samfeløgin, tær komu til. Hetta trúgvi eg ikki uppá. Í skrásettari søgu hevur altíð verið sínámillum blanding, tá samfeløgin fluttu seg. Eg haldi, at vit hava eina langa søgu av tjóðum og ættarbólum, ið blandaðust alsamt sínámillum, samarbeiðu og mentust til eina stóra familju«.

Um avkomini hjá Evu útruddaðu øll, tær kappaðust við á ferð frá heimstaðnum, heldur Wolpoff at tann nýggja genetiska læran skuldi heldur verið nevnd eftir soninum hjá Evu, Kain.

Samanumtikið er rættiliga fittur munur millum tær visindaligu sjónarmiðini, men teir allar flestu eru samdir í, at mannaættin eigur bert eina felags ættarmóður, at munurin millum rasurnar og fólkasløg er treytaður av tilvildarlígu umstøðum men ikki av sjálvum genetiska arvinum og at menniskjuni bert hava ein uppruna. At øll eru børn hjá Evadøtrunum, týðir eisini uppá, at teirra felags ættarfaðir eisini er ættarfaðir hjá øllum øðrum. Tað nýtist ikki at merkja, at Adam var maðurin hjá Evu. Hon kann hava átt børn við fleiri enn einum. Men dætur hennara høvdu í hvussu so er sama móðurabba. Sostatt verður niðurstøðan tann, at Adam ikki var maður Evu, heldur pápi hennara. etj.

(Heimild: Newsweek)

